

Valorisatie bij de Universiteit van Amsterdam

Universitaire Beleidsnotities

Foto omslag

Ultrasonic Verification Alarm: een nieuwe methode voor de herkenning van schades in materialen. Door dr. Rudolf Sprik, van der Waals-Zeeman Institute, Institute of Physics, Universiteit van Amsterdam en dr.ir. Robert Jan de Boer, Lectoraat Aviation Engineering, Hogeschool van Amsterdam.

Woord vooraf

Wetenschappelijk onderzoek is de basis van de kennis en expertise die aan de Universiteit van Amsterdam wordt ontwikkeld. Die kennis en expertise wordt gedeeld met anderen. Soms is dat delen van kennis beperkt tot de academische wereld zelf, zoals het verzorgen van onderwijs of het publiceren in gerenommeerde wetenschappelijke tijdschriften. Dikwijls is sprake van het delen van kennis in een maatschappelijk breder verband (organisaties, bedrijven, instellingen en burgers). De wijze waarop het delen van kennis met de samenleving in de ruimste zin van de betekenis plaatsvindt heeft talloze verschijningsvormen; dit noemen wij valorisatie. De UvA streeft daarbij naar een zo groot mogelijke impact van de kennis die zij ontwikkelt en van de manier waarop zij die deelt.

Bij het delen van wetenschappelijke kennis komt steeds vaker de vraag aan de orde of de opgedane (meestentijds uit publieke middelen gefinancierde) kennis “om niet” wordt gedeeld, of dat er economische waarde tegenover moet staan. In het laatste geval leidt dit tot aanvullende vragen. Bij de beantwoording van die vragen acht de UvA het noodzakelijk om transparant te maken hoe de Universiteit van Amsterdam daarmee omgaat: welke keuzes worden gemaakt en door wie, welke spelregels gelden daarbij voor medewerkers en faculteiten en hoe verantwoordwoorden we de gemaakte keuzes.

Deze publicatie is bedoeld om de duidelijkheid over de regels en het gedrag die wij hanteren bij valorisatieactiviteiten horen, te vergroten. Hierbij is zoveel mogelijk gebruik gemaakt van eerder uitgebrachte adviezen over valorisatie, zoals de publicaties van de Nederlandse Federatie van Universitair Medische Centra (NFU), opgedane ervaringen met regelgeving over valorisatie bij andere kennisinstellingen, en met de afspraken die in VSNU-verband zijn gemaakt op het gebied van valorisatie.

Helderheid over het beleid van valorisatie bij de Universiteit van Amsterdam en de daarvan afgeleide regels is noodzakelijk; dan weet iedereen binnen en buiten onze academische gemeenschap waar hij of zij aan toe is. Deze universitaire beleidsnotitie en de bijgevoegde regelingen Valorisatie 2014 en Nevenwerkzaamheden 2014 zijn daarvoor bedoeld.

dr. L.J. Gunning-Schepers
Voorzitter College van Bestuur UvA

Inhoudsopgave

4	1. Positionering valorisatie bij de Universiteit van Amsterdam
4	1.1. Definitie en belang van valorisatie
5	1.2. Doel van kennisbenutting
6	1.3. Kennisbenutting, onderzoek en indicatoren
11	2. Faciliteren van valorisatie
11	2.1. Kennisdisseminatie en kennisbenutting
13	2.2. Duidelijke en transparante regels
13	2.3. Regeling Valorisatie 2014
14	2.3.1. Melding, geheimhouding en octrooiaanvraag
15	2.3.2. Exploitatie van kennis of IE-rechten: licenties, overdracht en inkomstenverdeling
16	2.3.3. Exploitatie van kennis of IE-rechten: oprichting new venture en participatie
17	2.4. BKT: professionele ondersteuning van valorisatie
19	2.5. Pan Amsterdams TTO
20	2.6. Financieel instrumentarium voor valorisatie: de fondsen
21	2.6.1. Octrooifonds
22	2.6.2. <i>Proof of Concept</i> fonds
23	2.6.3. <i>Pre-Seed</i> fondsen
24	2.6.4. <i>Seed</i> fondsen
26	2.7. Participeren in een new venture door de Universiteit van Amsterdam
27	2.8. UvA Holding B.V.
30	2.9. Contractresearch
31	2.10. Nevenwerkzaamheden en valorisatie
36	3. Aanvullend valorisatiebeleid
36	3.1. HRM Beleid
36	3.2. Registratie en evaluatie van valorisatie
38	3.3. Amsterdam Centre of Entrepreneurship (ACE)
39	3.4. Incubator faciliteiten: Roeterseiland Campus (REC) en het Sciencepark Amsterdam
39	3.4.1. Roeterseiland Campus (REC)
40	3.4.2. Sciencepark Amsterdam
42	Bijlage 1.
	Organisatieschema UvA Holding B.V.

1. Positionering valorisatie bij de Universiteit van Amsterdam

1.1. Definitie en belang van valorisatie

De Universiteit van Amsterdam hanteert de volgende definitie van valorisatie: *“De uit wetenschappelijk onderwijs en onderzoek verkregen kennis geschikt of beschikbaar maken voor economische of maatschappelijke benutting dan wel benutten via (participatie in) concurrerende producten, diensten, processen en nieuwe bedrijvigheid”*¹.

In deze definitie is besloten dat het bij valorisatie zowel gaat om “kennisdisseminatie” als om “kennisbenutting”. Kennisdisseminatie betreft al die activiteiten die inzichten uit wetenschappelijk onderzoek en onderwijs openbaar maken, en zo geschikt voor gebruik of toepassing door een ander publiek dan wetenschappers zelf. Kennisbenutting betreft het omzetten van kennis in concurrerende producten, diensten, processen en nieuwe bedrijvigheid. Ruwweg komt dit overeen met het delen van kennis “om niet”, en het delen van kennis tegen een economische waarde². Benadrukt wordt dat hierbij geen sprake is van een hiërarchie; beide vormen van valorisatie zijn voor de Universiteit van Amsterdam van grote betekenis. Het gaat om de impact die beide activiteiten hebben, in economische zin en op de samenleving.

Dat het belang dat aan valorisatie wordt gehecht de laatste jaren is toegenomen, wordt op landelijk niveau geïllustreerd door de verankering van valorisatie als

---

¹ Deze definitie sluit nauw aan bij de definitie die door de Landelijke Commissie Valorisatie (LCV) wordt gebruikt (Waardevol: Indicatoren voor Valorisatie, Utrecht; STW; Technopolis; Rathenau): “Het proces van waarde creatie uit kennis, door kennis geschikt en/of beschikbaar te maken voor economische en/of maatschappelijke benutting en te vertalen in concurrerende producten, diensten, processen en nieuwe bedrijvigheid”.

² Het gaat hierbij om de eventuele opbrengsten van valorisatie, waarbij het zowel kan gaan om materiële en immateriële opbrengsten en niet om kosten van valorisatie die bij beide vormen substantieel kunnen zijn.

derde kerntaak (artikel 1.3 lid 1) in de Wet op het Hoger Onderwijs uit 2005³. Deze verankering is recent nader gematerialiseerd in de eis om uiterlijk in 2016 minimaal 2,5% van de publieke onderzoeksmiddelen in Nederland te besteden aan valorisatie. Overigens heeft de Universiteit van Amsterdam ervoor gekozen deze doelstelling (uiterlijk) in 2015 reeds te behalen.

Het belang dat de Universiteit van Amsterdam hecht aan valorisatie wordt geduid in het Instellingsplan 2011-2014: *“De Universiteit van Amsterdam ziet het als haar taak om vanuit onderwijs en onderzoek maatschappelijke en economische meerwaarde te creëren. De UvA stimuleert ondernemerschap onder studenten en wetenschappers en werkt aan de versterking van de kennis- en innovatieagenda van Amsterdam. Dat doet ze samen met het bedrijfsleven en andere maatschappelijke organisaties, waaronder culturele instellingen en de overheid.”*

1.2. Doel van kennisbenutting

In zijn advies aan de Amsterdamse kennisinstellingen, “Kiemen voor een Pan-Amsterdams valorisatieplan” van november 2011⁴, stelt prof. dr. Dekeyser dat de tijd rijp is om een grote stap vooruit te zetten in de valorisatie-activiteiten in de Amsterdamse regio. Deze “huizenhoge opportuniteit” vloeit voort uit zijn waarneming dat het onderzoek in Amsterdam zowel kwantitatief als kwalitatief hoog is, er brede steun is voor integratie van valorisatie in de missies en takenpakketten van de samenwerkende instellingen en dat er een grote vraag is bij met name jonge onderzoekers naar ondersteuning bij valorisatie. Hij benadrukt in zijn advies dat het noodzakelijk is dat de “objectieven” voor valorisatie worden geëxpliciteerd, dat daarbij een prioriteitsstelling wordt aangegeven en

---

³ In 2005 namen toenmalig minister Van der Hoeven en staatssecretaris Rutte het initiatief om valorisatie als derde kerntaak ook in de Wet op het Hoger Onderwijs te verankeren. Zie OCW, *Wetenschapsbudget 2004* (Den Haag 2004) en de brief van de bewindslieden Van der Hoeven en Rutte aan de voorzitters van de Colleges van Bestuur van 27 januari 2005 (OWB/AI/04-57055).

⁴ Prof. dr. Rudy Dekeyser is door de samenwerkende instellingen (UvA, VU, AMC en VUmc) gevraagd advies uit te brengen voor de vorming van een gezamenlijk Pan-Amsterdams valorisatieplan om de valorisatie in de Amsterdamse regio substantieel te versterken. Dekeyser was onder meer 15 jaar directeur van het Vlaams Instituut voor Biotechnologie (VIB).

dat dit vervolgens op structurele wijze wordt gecommuniceerd. Dat verleent namelijk focus aan de valorisatieactiviteiten in een organisatie.

De Universiteit van Amsterdam kiest voor de volgende twee doelstellingen in prioritaire volgorde:

1. de creatie van maatschappelijke en economische meerwaarde voor de samenleving vanuit het onderzoek en onderwijs⁵. Het accent ligt daarbij op de regio Amsterdam;
2. meeropbrengsten genereren voor de uitvoering van onderzoek⁶.

Overigens, ten aanzien van de tweede doelstelling merkt Dekeyser in zijn advies op dat uit ervaring blijkt dat de inkomsten uit valorisatie maximaal ca. 15% van het totale onderzoeksbudget kunnen belopen, en dat slechts zelden doen. Het aandeel van de verkoop van participaties in new ventures (spin-off bedrijven) daarbinnen, is marginaal (en veelal een “lucratieve toevalstreffer”). Veeleer zijn meeropbrengsten te verwachten uit licenties of inkomsten uit tweede en derde geldstroom, door te voldoen aan de aanvullende subsidievoorwaarden van valorisatie.

1.3. Kennisbenutting, onderzoek en indicatoren

Excellent onderzoek en excellente onderzoekers vormen de allereerste vereiste voor succesvolle valorisatie. Aan die basisvereiste is volgens Dekeyser in de Amsterdamse universiteiten en universitaire medische centra ruim voldaan.

Het onderzoek van de Universiteit van Amsterdam en het AMC strekt zich uit over een groot aantal disciplines en thema's, die onderling verschillen in de mate waarin en de manier waarop haar kennis het beste gevaloriseerd het beste kan worden. De ene discipline leent zich meer voor disseminatie van kennis, de andere kent meer mogelijkheden voor kennisbenutting. De Universiteit van Amsterdam (inclusief het AMC) kent 20 onderzoekswaartepunten⁷, waarin het

---

⁵ Oog voor Talent, Instellingsplan UvA 2011-2014, pag. 18.

⁶ Het gaat hierbij om opbrengsten uit licenties, octrooien en de verkoop van aandelen in spin-off bedrijven. Het genereren van extra inkomsten voor de (individuele) onderzoeker is geen doelstelling van de Universiteit van Amsterdam.

beste onderzoek is ondergebracht. Voor deze zwaartepunten zijn binnen de UvA zogenoemde “trekkers” aangewezen. Zij zijn de boegbeelden, die als uitdaging hebben de zwaartepunten tot volle wasdom te laten komen. In het profiel van de Universiteit van Amsterdam van juni 2012⁸ zijn de onderzoek-zwaartepunten geclusterd in 7 thema’s, en vervolgens gerelateerd aan de ambities in Europees, nationaal en regionaal verband. Deze clustering wijst op de thema’s die het meeste kans maken op succesvolle en grootschalige valorisatie, juist door haar aansluiting bij Horizon 2020 en de nationale en regionale topsectoren.

---

⁷ The International Rule of Law (1), Information Law (1), Private and Public European Law (1), Corporate Governance (1), Global Health (2), Cardiovascular Diseases (2), Metabolic Diseases (2), Infection and Immunity (2), Oral regenerative medicine (Bioengineering) (2), Oral Infections and Inflammation (2), Behavioral Economics (3), Brain & Cognition (3), Cultural Heritage and Identity (4), Cultural Transformations and Globalization, Urban Studies (4), Communication (5), System biology (6), GRavitation and AstroParticle Physics (GRAPPA) (6), Quantum Matter and Quantum Computing (6), Sustainable Chemistry (7).

⁸ De reactie van de UvA op de nota Kwaliteit in verscheidenheid (OCW) en het hoofdlijnenakkoord dat in december 2011 is gesloten tussen het ministerie van OCW en de VSNU.

Uit dit schema valt op te maken dat er vele mogelijkheden zijn om actief invulling te geven aan de ambitie van de Universiteit van Amsterdam om een wezenlijke bijdrage te leveren aan de ontwikkeling, verdieping en uitvoering van de diverse economische en innovatieve agenda's van de verschillende partijen in de samenleving, voor de oplossing van maatschappelijke vraagstukken.

Voorwaarde voor een succesvol valorisatiebeleid is focus behouden en resultaten voor een breed publiek zichtbaar maken. Deze resultaten moeten worden gemeten. In termen van maatschappelijke impact, om te leren wat de beste valorisatie-instrumenten zijn, en in het licht van de financiële eis om tenminste 2,5% van de publieke onderzoeksmiddelen te besteden aan valorisatie.

In het hoofdlijnenakkoord dat in december 2011 is gesloten tussen het ministerie van OCW en de VSNU, is vastgelegd dat de universiteiten samen met de overheid indicatoren ontwikkelen die op de langere termijn kunnen worden gebruikt om valorisatie te meten. Door de VSNU is inmiddels een raamwerk Valorisatie-indicatoren gepubliceerd dat het kader en het proces beschrijft waarmee de indicatoren worden ontwikkeld. De eerste keuzes zijn daarbij door ons inmiddels gemaakt. Inzet daarbij is dat er in 2015 een gedragen set indicatoren ontwikkeld en getest is, waarmee de resultaten van de valorisatie-inspanningen in verschillende wetenschapsdomeinen kunnen worden gemeten en beschreven.

Bij de uitwerking van het hoofdlijnenakkoord geldt voor de Universiteit van Amsterdam als referentiekader de aanbeveling van Dekeyser op dit punt: ontwikkel een beperkt aantal verstandige criteria die direct zijn afgeleid van de gekozen doelstellingen voor valorisatie. Vervolgens is het noodzakelijk om regelmatig, zowel kwantitatief als kwalitatief de resultaten te meten. De kunst daarbij is het te zoeken in de beperking, terwijl er een natuurlijke neiging lijkt te zijn het aantal indicatoren voortdurend uit te breiden⁹. Om een indruk te geven van de omvang van enige valorisatie-indicatoren van de Universiteit van Amsterdam, zijn in onderstaande tabel de kerncijfers in 2013 opgenomen en de groei van dit aantal in de komende vijf jaar. Deze doelstelling hebben wij

---

⁹ Illustratief hiervoor is het aantal van 38 indicatoren waarover in het kader van de subsidie-toekenning van het valorisatieprogramma van het ministerie van Economische Zaken moet worden gerapporteerd.

afgesproken in het kader van het valorisatieprogramma van de minister van Economische Zaken.

Tabel: Valorisatie-indicatoren Universiteit van Amsterdam

	2013	t/m 2018
Nieuwe octrooien en <i>invention disclosures</i>	12	+ 7
Nieuwe licenties	12	+ 7
Gesloten samenwerkingscontracten	2	+ 5
Opgerichte new ventures	1	+ 2

Afsluitend aan deze paragraaf wordt opgemerkt dat dit document zich met name richt op regels bij kennisbenutting en in veel mindere mate over de gewenste intensivering van de inspanningen voor verwerving van 2de en 3de geldstroom-middelen voor onderzoek, waar Bureau Kennistransfer (BKT) een belangrijke, stimulerende rol heeft te vervullen. Dat heeft absoluut niets te maken met een verschillend belang dat gehecht zou worden aan beide activiteiten, eerder integendeel. De spelregels voor de verwerving van de 2de en 3de geldstroom zijn echter veel verder uitgekristalliseerd en vaak extern al vastgesteld. Wat nog ontbrak in het beleidsinstrumentarium van de UvA, was beleid op het gebied van kennisbenutting.

2. Faciliteren van valorisatie

2.1. Kennisdisseminatie en kennisbenutting

In de definitie van valorisatie zoals de Universiteit van Amsterdam die hanteert, is besloten dat het zowel gaat om kennisdisseminatie als om kennisbenutting. Zoals al aangegeven brengt de Universiteit van Amsterdam geen hiërarchie aan tussen kennisdisseminatie en kennisbenutting en hecht zij waarde aan valorisatie in alle wetenschapsdomeinen. Dat sluit niet uit dat aard, intensiteit en volgtijdelijkheid van de valorisatieactiviteiten kan variëren tussen en binnen de wetenschapsdomeinen, en ook niet dat er prioriteiten gesteld moeten worden in gebieden die het valorisatieprofiel van de UvA versterken.

Kennisdisseminatie kent vele verschijningsvormen en varieert van lidmaatschappen in nationale commissies over hardnekkige beleidsproblemen tot publieksoptredens bij “De Wereld Leert Door” of op de “Lowlands University”. Van begeleiding van toegepast sociaal wetenschappelijk onderzoek in opdracht van overheden tot het schrijven van een goed leesbaar boek over het eigen vakgebied, geschikt voor een breed publiek. De bemoeienis van vele UvA-wetenschappers bij de rechtspraak, in de zorg, in de maatschappelijke opvang, bij jeugdzorg, het algemeen onderwijsbeleid of andere maatschappelijke sectoren, is een belangrijke vorm van het beschikbaar maken van de eigen wetenschappelijke kennis voor derden en van het vergroten van de impact van het eigen wetenschappelijk werk buiten de academie.

Het schrijven van een column, deelname aan een publieksdebat, het samenwerken met een museum voor de inrichting van een tentoonstelling over schilderkunst in de Gouden Eeuw, het samenwerken met een thuiszorgorganisatie om huisbezoeken efficiënter en effectiever in te richten, dan wel het samenwerken met een bedrijf om groenere brandstoffen te ontwikkelen, het zijn allemaal valorisatieactiviteiten waarmee de Universiteit haar inbedding in - en meerwaarde voor - de maatschappij bewijst.

Kenmerkend voor kennisdisseminatie is dat professionele ondersteuning op het terrein van het beschermen van kennis, het bepalen van de waarde en het commercialiseren ervan meestal niet aan de orde hoeft te zijn. Veelal zullen de

opbrengsten van kennisdisseminatie liggen in de sfeer van zichtbaarheid en reputatie van de universiteit, en bij uitzondering leiden tot het genereren van extra financiële middelen. Voor zover dat wel zo is, geldt in zijn algemeenheid dat deze middelen toekomen aan de universiteit. De kosten samenhangend met kennisdisseminatie, die soms aanmerkelijk kunnen zijn, worden dan ook in nagenoeg alle gevallen gedragen door de Universiteit van Amsterdam.

Om kennisdisseminatie te bevorderen, voert de Universiteit van Amsterdam in principe een Open Access beleid voor haar publicaties en data. Dat betekent dat nieuwe kennis na openbaarmaking in tijdschriften vrij toegankelijk is voor iedereen.

Het stimuleren van kennisdisseminatie, geschiedt onder andere door hieraan expliciet aandacht te besteden in de jaargesprekken met het wetenschappelijk personeel.

Bij **kennisbenutting** ligt de kiem veelal bij exploiteerbare kennis en intellectueel eigendom, die is opgedaan door onderzoek aan de Universiteit van Amsterdam. De bescherming ervan leidt vaak tot het vastleggen van intellectuele eigendomsrechten. Die rechten kunnen vervolgens de basis vormen voor kennisbenutting, wanneer zij door overeenkomsten in licentie worden gegeven, of worden overgedragen aan derden. Deze derden kunnen bestaande bedrijven zijn of een nieuw op te richten bedrijf. Medewerkers en/of de Universiteit van Amsterdam kunnen zelf in die bedrijven participeren.

Bedrijven kunnen ook worden opgericht zonder dat er sprake is van vestiging van intellectuele eigendomsrechten, maar waar wel gebruik gemaakt wordt van de kennis en expertise die is opgedaan in het onderzoek dat aan de UvA is verricht. Dan wordt er bijvoorbeeld geld verdiend met het verlenen van diensten, waarop geen octrooien zijn te vestigen.

Kennisbenutting komt niet alleen voort uit ‘eigen’ onderzoek van de UvA, maar juist ook uit contractresearch; onderzoek voor derden, die natuurlijk niet voor niets geïnteresseerd zijn in het onderzoek en daarvoor willen betalen. Dit levert vergelijkbare vraagstukken rond kennisbenutting op als de andere genoemde voorbeelden van kennisexploitatie. Vraagstukken, waar heldere regels uitkomst voor kunnen bieden.

2.2. Duidelijke en transparante regels

Het belang van de bescherming van intellectueel eigendom in de vorm van octrooiën, het borgen van wetenschappelijke integriteit, het omgaan met commerciële belangen, transparantie van wetenschappelijk en zakelijk handelen, mogelijke *conflicts of interest*, en de juridische en maatschappelijke dimensies daarbij, vergen met name bij kennisbenutting een zorgvuldige en faire regelgeving en toepassing en handhaving daarvan. Onderdeel hiervan is het beschikken over een professionele en goed geëquipeerde ondersteuningsstructuur voor kennisbenutting. Deze regels en de ondersteuning daarbij zijn erop gericht het valoriseren optimaal te faciliteren.

Het regelgevingskader van de Universiteit van Amsterdam op het gebied van valorisatie was voorheen geconcentreerd in de regeling “Uitvindingen UvA-medewerkers en anderen” en in de regeling “Nevenwerk”¹⁰. Deze regelingen zijn niet meer toegesneden op de huidige praktijk waarin valorisatie een steeds prominentere plaats inneemt. Ook de vorming van het Pan Amsterdamse TTO¹¹ (en daarmee de onderlinge afstemming met andere Amsterdamse kennisinstellingen) en de noodzaak tot transparantie van het voormalig regelgevingskader, is een aanvullende reden om beide regelingen te vervangen. Hieronder wordt ingegaan op de regeling Valorisatie 2014. In de paragraaf 2.10 op de regeling Nevenwerkzaamheden 2014.

2.3. Regeling Valorisatie 2014

Wetenschappelijk onderzoek leidt in het algemeen tot openbaar toegankelijke kennis, in de vorm van artikelen in tijdschriften of boeken. Kennis als zodanig kan niet worden beschermd. In sommige gevallen kan echter sprake zijn van onderzoek waaruit exploiteerbare kennis en/of IE-rechten ontstaan. Indien dat het geval is, is het van belang deze uitvinding te beschermen, bijvoorbeeld via een octrooi. Alleen dan is geborgd dat de uitvinding commercieel interessant

¹⁰ Vastgesteld bij besluit nr. 2006cb0003 van het College van Bestuur van 10 januari 2006 en zoals gewijzigd bij besluit nr. 2009cb0229 d.d. 19 oktober 2009.

¹¹ Daar waar in dit document wordt gesproken over het TTO wordt bedoeld op het Pan Amsterdamse TTO. De Universiteit van Amsterdam hanteert voor haar eigen faciliteit in dit verband vooralsnog de naam Bureau Kennistransfer (BKT).

blijft en dat de onderzoeker en de Universiteit van Amsterdam een vergoeding kunnen vragen voor deze kennis en/of IE-rechten. Dat fenomeen is inmiddels algemeen geaccepteerd.

Transparante en duidelijke regelgeving is in die context noodzakelijk, in het bijzonder voor de onderzoeker. Dit om (de schijn van) belangenverstrengeling te voorkomen, wetenschappelijke integriteit te borgen en mogelijke *conflicts of interest* te signaleren en te reguleren. Mede in het licht van het toenemend belang van kennisvalorisatie, is de voormalige regeling van de Universiteit van Amsterdam (“Uitvindingen UvA-medewerkers en anderen”) vervangen door de regeling Valorisatie 2014. De regeling Valorisatie 2014 is separaat bij deze publicatie gevoegd.

2.3.1. Melding, geheimhouding en octrooiaanvraag

Een medewerker is verplicht melding te maken van een mogelijk octrooieerbare uitvinding waarop hij of zij in het onderzoek is gestuit. Medewerkers moeten dit schriftelijk melden bij de decaan, met een afschrift aan het Bureau Kennistransfer UvA-AMC (BKT). Tegelijkertijd zijn medewerkers verplicht tot geheimhouding van activiteiten die kunnen leiden tot exploiteerbare kennis of IE-rechten, om deze te beschermen. De medewerker kan in verband met een registratieprocedure ter bescherming van IE-rechten door de UvA verplicht worden gedurende een periode van maximaal twaalf weken niet te publiceren over de uitvinding. De vinding wordt dan beschreven in een “*Invention Disclosure Form*” (IDF), waarbij de medewerker (uitvinder) als rechthebbende (op een deel van de netto inkomsten die eventueel voortvloeien uit de exploitatie van het octrooirecht) wordt vermeld. Dit laat onverlet dat de Universiteit van Amsterdam te allen tijde de (mede)rechthebbende is of wordt van de kennis en/of IE-rechten voortkomend uit het wetenschappelijk onderzoek aan de instelling.

BKT beslist, na inwinning van het advies van de decaan, over de octrooiaanvraag en de van toepassing zijnde territoria en termijnen. De kosten samenhangend met het vestigen, verdedigen en in stand houden hiervan komen ten laste van het octrooifonds, dat door de directeur BKT namens het College van Bestuur wordt beheerd. Denkbaar is dat BKT, in afwijking van het advies van de decaan, afziet van een octrooiaanvraag. De decaan kan in dat geval het College van Bestuur verzoeken, met daarbij een onderbouwing, om de aanvraag toch door

te zetten. Het besluit tot een octrooiaanvraag wordt in principe genomen binnen twee maanden na de melding.

Als door de Universiteit van Amsterdam een aanvraag *niet* na de melding wordt ingediend dan heeft de onderzoeker het recht om de aanvraag zelf te doen voor eigen rekening en risico. Denkbaar is ook dat een IE-recht wordt overgedragen aan een onderzoeker of een derde partij. Dit laatste is een uitzonderingssituatie, waartoe alleen door het College van Bestuur kan worden besloten.

2.3.2. Exploitatie van kennis en/of IE-rechten: licenties, overdracht en inkomstenverdeling

Bij de exploitatie van kennis en/of IE-rechten zijn er op hoofdlijnen twee vormen te onderscheiden. De eerste vorm is het in licentie geven, door het sluiten van een licentieovereenkomst met een derde partij. De tweede vorm betreft het overdragen van de kennis en/of IE-rechten. Beide vormen genereren middelen, maar het verschil is dat bij overdracht het juridisch eigendom overgaat naar de derde partij, terwijl bij een licentieovereenkomst het juridisch eigendom (de zeggenschap) in handen blijft van de Universiteit van Amsterdam. De Universiteit van Amsterdam kiest om die reden dan ook bij voorkeur voor de licentievorm. Het overdragen van kennis en/of IE-rechten aan een derde partij is ook hier een uitzonderlijke situatie, waartoe alleen door het College van Bestuur kan worden besloten.

De regeling Valorisatie 2014 kent een verdelingssystematiek voor de netto inkomsten die worden gegenereerd door het sluiten van een licentieovereenkomst of de overdracht van kennis en/of IE-rechten:

- een derde deel voor de medewerker(s) of uitvinder(s) individueel of gezamenlijk en in onderling overleg te verdelen; per uitvinding is de aan de uitvinder(s) uit te keren vergoeding gedurende de gehele looptijd van het octrooi gemaximeerd tot een maximum van € 2.500.000;
- een derde deel voor de faculteit of het onderzoeksinstituut waar de medewerkers werkzaam zijn;
- een derde deel voor het financieel instrumentarium voor stimulering van valorisatie van de Universiteit van Amsterdam.

Uitvinders mogen vrij beschikken over hun deel van de netto-inkomsten. Hierop zullen de wettelijke inhoudingen van loonbelasting en premies natuurlijk wel van toepassing zijn.

2.3.3. Exploitatie van kennis en/of IE-rechten: oprichting *new venture* en participatie

Naast licentieovereenkomsten en het aangaan van samenwerkingscontracten met derden, is het opzetten van een nieuwe bedrijf een andere mogelijkheid om kennisbenutting vorm te geven. Zoals in paragraaf 1.3 al is aangegeven zal het aantal nieuwe bedrijven dat wordt gestart in absolute aantallen relatief beperkt zijn. Tegelijkertijd is er wel sprake van een stijgende lijn van dit aantal. Het beleidskader voor het opzetten van nieuwe bedrijven en het participeren daarin door medewerkers, de Universiteit van Amsterdam en eventueel derden is ook onderdeel van de regeling Valorisatie 2014.

Investeren in een *new venture* kan op verschillende manieren plaatsvinden:

- door inbreng van kennis en/of IE-rechten;
- door inbreng in natura, door bijvoorbeeld het beschikbaar stellen van faciliteiten door de Universiteit van Amsterdam, zoals laboratoriumruimte of apparatuur;
- door inbreng van personele capaciteit van medewerkers (veelal de onderzoeker(s) of uitvinder(s));
- door inbreng in contanten;
- door verstrekking van een lening vanuit het financieel instrumentarium voor valorisatie van de UvA.

Medewerkers worden - onder voorwaarden - in staat gesteld te participeren in de nieuw op te richten onderneming. Het is denkbaar dat de Universiteit van Amsterdam zelf niet participeert in een *new venture*, maar een medewerker wel. Dat is bijvoorbeeld het geval indien de kennis en/of IE-rechten berusten bij de medewerker, of indien die rechten door de Universiteit van Amsterdam zijn overgedragen aan de medewerker of aan de *new venture*. Veelal zal er dan toch sprake zijn van inbreng door de universiteit, waarbij geen aandelen worden genomen, maar er een (kostendekkende) vergoeding wordt overeengekomen die aan de Universiteit van Amsterdam ten goede komt.

Indien IE-rechten van de Universiteit van Amsterdam worden ingebracht dan is hiervoor te allen tijde toestemming nodig van BKT, waarbij nadere voorwaarden kunne worden gesteld.

Tevens kan sprake zijn van participatie door de Universiteit van Amsterdam, waarbij de universiteit een beperkt of een substantieel (meerderheids-) belang in de onderneming neemt. De participatie door de Universiteit van Amsterdam is altijd van tijdelijke aard. Participatie door de Universiteit van Amsterdam geschiedt uitsluitend door het College van Bestuur, via de UvA Holding B.V. en op basis van positieve adviezen van BKT en de UvA Holding B.V.. Ook het besluit tot vermindering of beëindiging van een participatie door de Universiteit van Amsterdam is uitsluitend voorbehouden aan het College van Bestuur, op advies van de directeur van de UvA Holding B.V.

Wat betreft de participatie in een *new venture* door de medewerker geldt dat hiervoor geen maximum (aantal aandelen) geldt. Wel dient, in geval ook de Universiteit van Amsterdam participeert in de *new venture* tegenover het aantal aandelen van de medewerker investeringen te staan door de medewerker die in verhouding staan tot de waarde van het aandelenbezit. Deze aandelen dienen bovendien te worden gecertificeerd, waardoor een splitsing tussen het economisch en het juridisch belang bij de aandelen wordt gecreëerd. In de regeling Valorisatie 2014 is in de artikelen 9 en 10 het oprichten van *new ventures* en het participeren daarin nader uitgewerkt.

Een aantal categorieën functionarissen mogen niet in een nieuwe onderneming zoals hiervoor bedoeld participeren. Het gaat dan om medewerkers die vanwege hun functie het belang van de Universiteit van Amsterdam ten opzichte van de nieuwe onderneming altijd moeten laten prevaleren.¹² Dit is een extra waarborg om (de schijn van) belangenverstrengeling van UvA en ondernemingen te voorkomen.

2.4. BKT: professionele ondersteuning van valorisatie

Kennisbenutting kent verschillende stappen die specifieke kennis vereisen.

---

¹² Voorbeelden van deze categorieën functies zijn directeuren bedrijfsvoering, controllers, medewerkers van het BKT of Pan Amsterdams TTO.

Voorbeelden daarvan zijn het beoordelen en het aanvragen van octrooien, het beoordelen van de valoriseerbaarheid van een vinding, het opstellen van businessplannen, en het vormgeven van complexe samenwerkingscontracten met derden. Die specifieke kennis wordt binnen universiteiten en universitaire medische centra veelal geconcentreerd in een gespecialiseerde organisatorische eenheid. Zo kent de Universiteit van Amsterdam het Bureau Kennistransfer (BKT).

De staf van BKT wordt voor een deel gevormd door professionals met een wetenschappelijke en/of bedrijfsmatige achtergrond die expertise hebben op het vlak van valorisatie van wetenschappelijke kennis. BKT heeft een breed netwerk in de instelling, het bedrijfsleven, subsidiegevers en het maatschappelijk veld. BKT onderhoudt actief contact met onderzoekers en denkt met hen mee over valorisatiemogelijkheden.

BKT wordt onder meer gefinancierd door de aanwending van 15% van de inkomsten die worden gegenereerd uit dividendinkomsten van participaties en van het afstoten van deelnemingen. Deze middelen zullen worden aangewend voor de verdere versterking en uitbouw van het financieel instrumentarium van het BKT. Deze inkomstenbronnen zijn additioneel op de inkomsten van het BKT uit licentieovereenkomsten, uit de overdracht van kennis, de basisbekostiging vanuit de Universiteit van Amsterdam en het AMC, en inkomsten die het BKT verwerft als gevolg van de kosten die door het BKT aanwijsbaar zijn gemaakt voordat tot uitkering van deze netto-inkomsten wordt overgegaan. Het BKT functioneert als een shared service en staat ten dienste van de faculteiten.

Onderdeel van BKT is een specialistische eenheid, het subsidieteam, voor het ondersteunen van de wetenschappelijke staven bij het verwerven van 2de, 3de en 4de geldstroom projecten. De 2de geldstroom projecten worden gefinancierd vanuit NWO en Europese Commissie in de opeenvolgende Kaderprogramma's voor onderzoek en innovatie. 3de geldstroom projecten worden gefinancierd door private subsidiegevers (bedrijven en andere maatschappelijke partners zoals overheids-instellingen). De 4de geldstroom betreft de zogenaamde collectebusfondsen, die men vooral in de medische hoek aantreft, en daar wel een aanzienlijke middenstroom vormt (WKF, Nierstichting etc). Kenmerkend is het eenmalige, projectmatige aspect van deze subsidies.

BKT heeft ten aanzien van deze subsidies een aantal taken, waaronder: het informeren van wetenschappelijk staf over subsidiemogelijkheden, het

ondersteunen van stafleden bij het opstellen van een aanvraag (procedurele, juridische en financiële aspecten), bij een omvangrijke aanvraag kan administratieve hulp geboden worden indien de aanvraag wordt toegekend, of helpen lobbyen bij subsidiegevers (zorgen dat de stafleden in programma- en beoordelingspanels komen en actieve lobby in Brussel). Positionering van deze eenheid binnen het Bureau Kennistransfer is in lijn met het advies van Dekeyser en te prevaleren boven een zelfstandige entiteit.

2.5. Pan Amsterdams TTO

Samen met de Vrije Universiteit, het VU Medisch Centrum en het AMC streeft de UvA er bovendien naar een Pan Amsterdams TTO te vormen, samengesteld uit de transferoffices van deze instellingen. De UvA brengt haar BKT in deze constructie in. De vorming van het Pan Amsterdamse TTO heeft te maken met twee overwegingen.

De Universiteit van Amsterdam, de Vrije Universiteit, en de beide Amsterdamse universitaire medische centra, hebben gezamenlijk een subsidie aangevraagd in het kader van het valorisatieprogramma van het ministerie van Economische Zaken. Deze subsidie is in twee tranches van elk € 5 mln. toegekend. Onderdeel van de subsidieaanvraag is de vorming van een Pan Amsterdams TTO.

Een belangrijk deel van het eerder genoemde advies van Dekeyser was toegespitst op een te vormen Pan Amsterdams TTO, waarbij sprake is van een duidelijk mandaat en is te beschouwen als een facilitaire voorziening in het valorisatieproces, dat primair dienstbaar is aan onderzoek(ers). Idealiter zou daarbij moeten worden gestreefd naar een kostenneutrale inzet. Met andere woorden, het Pan Amsterdamse TTO dient zich op termijn zelf terug te verdienen. Een dergelijk hoogwaardig TTO dient op grond van het advies van Dekeyser te beschikken over een substantieel instrumentarium, variërend van specifieke vakkennis (bijvoorbeeld op het terrein van licenties en octrooien) tot aan facilitaire en financiële instrumenten. De Universiteit van Amsterdam deelt deze insteek ten volle, zowel wat betreft het eigen BKT als wat betreft het Pan Amsterdamse initiatief.

Voor de Universiteit van Amsterdam is het evident dat de kennis, zoals juridische expertise op het terrein van octrooien, licenties en samenwerkingscontracten en op het terrein van nationale en internationale subsidieaanvragen geconcentreerd

zal moeten worden binnen het vorm te geven Pan Amsterdamse TTO. Concentratie van dit type kennis biedt niet alleen de mogelijkheid van elkaar te leren, maar ook voor verdere verdieping en specialisatie op deelterreinen. Daarmee kunnen ook schaalvoordelen worden behaald.

Daarnaast is deze concentratie noodzakelijk vanwege de tendens dat samenwerkingsvormen met het bedrijfsleven een belangrijk toetsingscriterium vormen bij de beoordeling van substantiële subsidieaanvragen. Dat maakt de noodzaak tot specialisatie van expertise alleen maar groter. Tot slot biedt deze bundeling van kennis een kans om een strategischer inzet te ontwikkelen bij genereren van middelen uit de tweede, derde en vierde geldstroom, in nationaal maar vooral ook in internationaal verband.

Het inbedden van de hiervoor genoemde subsidieaanvraag bij het ministerie van Economische Zaken in het breder verband van de *Amsterdam Economic Board* (AEB) is voor die bundeling van kennis illustratief. De AEB vloeit voort uit het convenant dat in november 2010 is gesloten tussen de Amsterdamse kennisinstellingen, de universitaire medische centra, overheden en het bedrijfsleven, waarin vergaande samenwerking is afgesproken om de Metropoolregio Amsterdam tot de top 5 van vooraanstaande vestigingsregio's van Europa te laten behoren in 2020.

2.6. Financieel instrumentarium voor valorisatie: de fondsen.

Los van de vraag of het financieel instrumentarium volledig op Pan Amsterdams niveau vorm zal worden gegeven, is het voor de explicitering van het kader zoals dat in dit document wordt geduid van belang nader in te zoomen op het instrumentarium dat het BKT nu reeds (deels) tot zijn beschikking heeft. Meer in het bijzonder gaat het dan om de fondsen waarop door onderzoekers in verschillende stadia van valorisatie een beroep kunnen doen: het Octrooifonds, het *Proof of Concept* fonds, het *Pre-Seed* fonds en het *Seed* fonds.

Tot het financieel instrumentarium van BKT behoren drie fondsen. De inzet van deze fondsen geschiedt namens het College van Bestuur door BKT. Bij de uitvoering van deze taak is tegelijkertijd een prominente rol weggelegd voor de decaan van de faculteit waartoe de onderzoekers die een beroep doen op deze fondsen werkzaam zijn. Het gaat om het Octrooifonds (*IP-Fund*), het *Proof of Concept* fonds (*PoC-Fund*) en het *Pre-Seed* fonds (*Pre-Seed-Fund*). Het *Seed* fonds is ondergebracht bij

de UvA Holding B.V. Voor het financieel instrumentarium als geheel geldt dat (gedeeltelijke) voeding ervan kan geschieden door de winstuitkering van de UvA Holding B.V. Besluiten hierover zijn voorbehouden aan het College van Bestuur.

2.6.1. Octrooifonds

Het Octrooifonds is bedoeld als instrument ter ondersteuning van onderzoekers en (toekomstig) ondernemers in de ontwikkeling en het commercialiseren van hun ideeën. Deze commercialisatie start veelal bij de identificatie en bescherming van het intellectueel eigendom. Het Octrooifonds is bedoeld om de vaak hoge kosten van het aanvragen van octrooien te kunnen financieren. Maar ook het verdedigen en in stand houden van octrooien brengt substantiële kosten met zich mee, die uit dit fonds moeten worden gefinancierd.

Doordat de middelen van het Octrooifonds per definitie begrensd zijn, is het de taak en rol van BKT deze middelen zo effectief mogelijk in te zetten. Daarbij moeten keuzes worden gemaakt, zowel inzake de inzet van deze middelen in zijn totaliteit als in individuele gevallen. Deze keuzes hebben bijvoorbeeld betrekking op de periode of de territoria waarop het octrooi betrekking heeft. Het BKT legt over de gemaakte keuzes voor het totaalbudget jaarlijks verantwoording af aan het College van Bestuur. Voor de komende jaren ligt de prioriteit van de inzet van de totale middelen op kansrijke initiatieven die passen binnen Horizon 2020, de nationale topsectoren en de zeven in de AEB geïdentificeerde economische clusters¹³. Daarnaast zal er nadrukkelijk oog zijn voor initiatieven die voortspruiten uit de prioritaire thema's die in het kader van de implementatieplan voor het Pan Amsterdamse Transfer Technology Office (TTO) de komende drie jaar zullen worden benoemd.

Naast de generieke inzet van de middelen uit het Octrooifonds, zal ook bij elke nieuwe individuele (potentiele) aanvraag de afweging moeten worden gemaakt of de aanvraagprocedure financieel zal worden ondersteund. Ook hiervoor geldt dat BKT een initiërende rol heeft. Echter een positief besluit tot inzet van middelen in individuele gevallen wordt alleen genomen na voorafgaande

¹³ De clusters zijn: ICT en E-science, creatieve industrie, rode life science, zakelijke en financiële dienstverlening, handel en logistiek, food en flowers en internationale congressen en toerisme.

instemming van de decaan van de faculteit waartoe de betreffende onderzoekers behoren. Bij een mogelijk verschil van inzicht hieromtrent, wordt het besluit “opgeschaald” naar het niveau van het College van Bestuur.

Het Octrooifonds wordt onder meer gevoed door eventuele vergoedingen van octrooikosten afkomstig van licentienemers en de inkomsten die worden gegenereerd uit licentieovereenkomsten of overdracht van kennis.

2.6.2. Proof of Concept fonds

Het *Proof of Concept* fonds is gericht op ondersteuning van verder onderzoek naar de haalbaarheid van de commerciële exploitatie van kennis en/of IE-rechten. Bij deze haalbaarheid kan het gaan om de technische, economische of financiële haalbaarheid, zoals het opschalen van een experimentele opstelling naar een volwaardige productielijn, maar bijvoorbeeld ook om een gerichte identificatie van mogelijke business-partners of een specifiek marktonderzoek. De inzet van het fonds richt zich op de periode voorafgaand aan het definitieve besluit tot oprichting van een onderneming. Juist in deze fase, waarin de haalbaarheid (slagingskans) moet worden aangetoond, is het problematisch gebleken de relatief beperkte middelen hiervoor in de markt aan te kunnen boren.

Het *Proof of Concept* fonds is derhalve bedoeld om dit knelpunt gedeeltelijk te verhelpen. De bijdrage vanuit dit fonds heeft bij voorkeur de vorm van een niet-rentedragende lening, maar kan ook een subsidie zijn, zonder een terugbetalingsplicht. Wel is de omvang van de bijdrage in principe gemaximeerd tot € 100.000. De omvang van het fonds van de Universiteit van Amsterdam is ca. € 250.000 (op jaarbasis) en wordt als bestemmingsreserve bij de UvA Holding B.V. aangehouden. In het kader van de eerder genoemde subsidieaanvraag van het valorisatieprogramma van het ministerie van Economische Zaken, hebben de samenwerkende Amsterdamse instellingen voor dit instrument € 1,35 mln. ontvangen voor de periode tot en met 2018. De structurele voeding van het *Proof of Concept* fonds geschiedt als onderdeel van de bestemmingsreserve binnen de UvA Holding B.V.

De toekenning van middelen uit het *Proof of Concept* fonds ligt, namens het College van Bestuur, in handen van de directeur BKT, voor zover het gaat om toekenningen tot € 25.000. Bij voorgenomen toekenningen die dit bedrag te

boven gaan, is voorafgaande schriftelijke toestemming van het College van Bestuur noodzakelijk. Bij de beoordeling van toekenningen uit het fonds maakt BKT gebruik van zogenoemde “expertpanels”. Een expertpanel is bedoeld als een adviesorgaan voor BKT om de aanvragen van onderzoekers (medewerkers) beter te kunnen beoordelen. Een expertpanel wordt op ad-hoc basis samengesteld uit experts op het onderhavige terrein, meestal van buiten de kennisinstelling. Omdat het gaat om mogelijk exploiteerbare ideeën of concepten dient er te allen tijde een geheimhoudingsverklaring te worden ondertekend door de leden van deze panels.

Bij de besluitvorming over een toekenning van een lening of subsidie laat BKT zich in de regel leiden door het niet-bindende advies van het expertpanel. Een subsidie of lening wordt alleen verstrekt indien de aanvraag wordt ondersteund door een aanbeveling van de decaan van de faculteit waarin de aanvrager(s) werkzaam zijn. De gedetailleerde vormgeving en procedures voor het aanvragen van een bijdrage uit het *Proof of Concept* fonds zijn beschikbaar bij BKT. De samenstelling, positionering en procedures inzake de expertpanels maken daar onderdeel van uit. Het BKT legt over de gemaakte keuzes voor het totaalbudget jaarlijks verantwoording af aan het College van Bestuur.

2.6.3. **Pre-Seed fonds**

Het *Pre-Seed* fonds is een faciliteit gericht op startende bedrijven. Het fonds is beschikbaar voor zowel onderzoeker-ondernemers als student-ondernemers verbonden aan de Universiteit van Amsterdam. Net als het *Proof of Concept* fonds richt deze faciliteit zich zowel op de fase waarin een onderzoeker zich oriënteert op het starten van een new venture, als op new ventures die al wel gevestigd zijn, maar zich nog in een pril beginstadium bevinden. Ook voor deze fase in het valorisatieproces geldt dat het aantrekken van kapitaal op commerciële basis een moeizaam traject is. In tegenstelling tot het *Proof of Concept* fonds hebben de toekenningen altijd het karakter van een lening, waarbij zowel de termijn als het rentepercentage kan variëren. Het *Pre-Seed* fonds is daarmee in principe “revolverend”. Het fonds is nadrukkelijk niet bedoeld als een bijdrage aan een participatie van de Universiteit van Amsterdam in een nieuwe onderneming. Voor dat laatste is het *Seed* fonds in het leven geroepen.

De omvang van het *Pre-Seed* fonds van de Universiteit van Amsterdam is € 500.000 en wordt als bestemmingsreserve aangehouden bij de UvA Holding B.V. In het kader van de eerder genoemde subsidieaanvraag van het valorisatieprogramma van het ministerie van Economische Zaken hebben de samenwerkende instellingen voor dit instrument circa. € 1,0 mln. ontvangen voor de periode tot en met 2018. Door het “revolverend” karakter van dit fonds is een jaarlijkse dotatie alleen noodzakelijk indien het College van Bestuur het fonds op een structureel hoger niveau wenst te brengen. Uitzondering hierop vormt de mogelijkheid dat verstrekte leningen niet blijken te kunnen worden terugbetaald.

Toekenningen vanuit het *Pre-Seed* fonds liggen ook in handen van BKT, tot aan toekenningen tot € 25.000,= (en met voorafgaande schriftelijke toestemming bij hogere bedragen). De inzet van expertpanels is eveneens van toepassing (en het in principe volgen van het niet-bindende advies van deze panels), zoals omschreven bij het *Proof of Concept* fonds. Een lening wordt alleen verstrekt indien de aanvraag wordt ondersteund door een aanbeveling van de decaan van de faculteit waarin de aanvragers werkzaam zijn. De gedetailleerde vormgeving en procedures voor het aanvragen van een bijdrage uit het *Pre Seed* fonds zijn beschikbaar bij BKT. De positionering en procedures inzake de expertpanels maken daar onderdeel van uit. Het Bureau Kennistransfer legt over de gemaakte keuzes voor het totaalbudget jaarlijks verantwoording af aan het College van Bestuur.

2.6.4. Seed fonds

Een vierde fonds dat bij valorisatie, en meer in het bijzonder bij het starten van nieuwe ondernemingen, van belang is, is het *Seed* fonds (in het advies van Dekeyser aangeduid als het zaaigeldfonds). Bij dit fonds gaat het om een faciliteit die erop gericht is risicodragend kapitaal beschikbaar te stellen aan een nieuwe onderneming, ingeval door het College van Bestuur wordt besloten tot participatie door de Universiteit van Amsterdam in de nieuwe onderneming door inbreng van contanten als investering. Zoals al eerder in paragraaf 2.3.3. aangegeven, kan investeren in een nieuw te vormen onderneming op verschillende manieren plaatsvinden, waaronder de inbreng van contanten. Het gaat hier dus niet om ondersteuning van het opstarten van een nieuwe onderneming (daarvoor zijn de hiervoor genoemde instrumenten beschikbaar), maar om de keuze voor

een (geldelijk) belang van de Universiteit van Amsterdam, via de UvA Holding B.V., in een *new venture*.

Als good practice voor het *Seed* fonds wordt vaak verwezen naar *Life Sciences Fund Amsterdam* (LSFA). Dit fonds is ingebed in het Amsterdam BioMed Cluster. De primaire doelstelling van dit fonds is om risicodragend kapitaal te verstrekken aan startende bedrijven in het biomedisch economische cluster.¹⁴

Formeel is er bij de Universiteit van Amsterdam thans nog geen sprake van een *Seed* fonds. Maar er is de afgelopen jaren op incidentele basis wel besloten tot financiële participatie in enkele *new ventures*. Het aantal ondernemingen waarin de Universiteit van Amsterdam thans participeert bedraagt 8, en die zijn alle ondergebracht bij de UvA Holding B.V.¹⁵

Een *Seed* fonds wordt met ingang 2014 geïntroduceerd. Het beoogd kapitaal wordt gevormd uit de daartoe aangewezen bestemmingsreserve van de UvA Holding B.V. Het fonds wordt gevoed door de inkomsten die worden gegenereerd uit bestaande participaties, door het verzilveren van participaties die worden beëindigd. Bovendien worden door de Universiteit van Amsterdam de mogelijkheden verkend om nadrukkelijker aan te sluiten bij het in principe vergelijkbare fonds dat door de gemeente Amsterdam wordt beheerd. Dit vormt één van de uitwerkingen die in het kader van het convenant van de *Amsterdam Economic Board* zijn gemaakt. Tevens worden derde partijen (ondernemingen uit het bedrijfsleven) benaderd om hun risicokapitaal te verbinden aan het *Seed* fonds.

Het administratief beheer van het fonds wordt uitgevoerd door de UvA Holding B.V. Daar waar het gaat om de investeringen vanuit het fonds, is dit een exclusieve bevoegdheid van het College van Bestuur, die niet elders in de organisatie wordt belegd.

---

¹⁴ *The Life Sciences Fund Amsterdam provides investment capital to fund biomedical entrepreneurial activity in the Amsterdam Metropolitan Area... The close co-operation between the Fund, the Cluster and the technology transfer offices of the Life Sciences Center Amsterdam, enables the fund to facilitate the transfer of technology to the private sector and to provide emerging technology companies and university researchers with vital seed funding and specialized financial and technical assistance.*

¹⁵ Op dit moment gaat het om: Photanol B.V., CellaGenics B.V., Oefenweb B.V., InCat B.V., ITTA UvA B.V., Arbeidsmarktresearch B.V., Euclid Vision Technologies B.V. en Sightcorp B.V.

Het College van Bestuur zal zich bij de besluitvorming over investeringen ten laste van het *Seed* fonds laten adviseren door een investeringscommissie (*investment committee*). Deze commissie zal op *case-by-case* basis worden gevormd door (externe) experts op het terrein van valorisatie, marktkennis en investeringen. Naast advisering door deze commissie zal advies worden gevraagd aan de decaan en van het wetenschapsdomein van de onderneming. BKT bereidt in overleg met de directeur van de UvA Holding B.V. de besluitvorming voor ten behoeve van het College van Bestuur.

Ten principale is er geen verschil tussen het beschikbaar stellen van contanten en andere vormen van inbreng (investering) in een nieuwe onderneming, zoals faciliteiten, kennis en/of IE-rechten of personele capaciteit van onderzoekers. In alle gevallen betreft het de participatie in een onderneming door de Universiteit van Amsterdam.

2.7. Participeren in een new venture door de Universiteit van Amsterdam

Zoals hiervoor is aangegeven, kan het besluit tot het oprichten van een new venture geschieden door een onderzoeker of onderzoekers, al dan niet met inbreng van derde partijen, maar zonder participatie van de Universiteit van Amsterdam. In die gevallen is voorafgaande schriftelijke toestemming van de decaan vereist. Bij de afweging tot het besluit hierop zal de decaan het belang van de Universiteit van Amsterdam afwegen tegen het individuele belang van de onderzoeker. Het eventueel uitvoeren van activiteiten voor de onderneming (na de voorbereidingsfase) zal daarbij worden beschouwd als de uitoefening van nevenwerk zoals bedoeld in de regeling Nevenwerkzaamheden 2014. In een aantal gevallen zal er bij de oprichting van *new ventures* echter sprake zijn van inbreng (in enigerlei vorm) door de Universiteit van Amsterdam en van participatie als daartegenover aandelen worden genomen. Een dergelijk besluit is te allen tijde voorbehouden aan het College van Bestuur en wordt alleen in overweging genomen indien wordt voldaan aan de bepalingen zoals geformuleerd in artikel 10 van de regeling Valorisatie 2014.

Indien het College van Bestuur besluit tot participatie in een nieuw op te richten onderneming, dan is het uitgangspunt dat gestreefd wordt naar volledige zeggenschap, dan wel een meerderheidsbelang. In bijzondere omstandigheden

kan ook worden gekozen voor een minderheidsdeelneming, bijvoorbeeld indien een derde partij opteert voor een aanmerkelijke investering.

Denkbaar is dat het belang van de Universiteit van Amsterdam door additionele investeringen gedurende de eerste jaren door andere partijen verwatert. In voorkomende gevallen zal worden overwogen het exit-moment te vervroegen, indien sprake zou zijn van een te groot geachte verwatering van het belang. Achtergrondgedachte daarbij is dat de Universiteit van Amsterdam vooral een stimulerende rol wenst te spelen om succesvolle valorisatie te bevorderen, en in mindere mate om het rendement van het daartoe ingezette vermogen te optimaliseren.

2.8. UvA Holding B.V.

Indien is besloten tot participatie door de Universiteit van Amsterdam dan zal het aandelenbelang van de universiteit worden gehouden door de UvA Holding B.V., waarbij zal gelden dat de nieuwe onderneming organisatorisch in de UvA Holding B.V. wordt gepositioneerd. De UvA Holding B.V. treedt op als actief en betrokken bewaker van het aandelenbelang van de Universiteit van Amsterdam enerzijds en heeft oog voor de professionele bedrijfsmatige aanpak door de nieuwe onderneming anderzijds. Belangrijke toetsingscriteria hierbij zijn onder meer het realiseren van de in het businessplan opgenomen mijlpalen, en de mate waarin sprake is van deugdelijke administratieve organisatie en positionering daarvan.

Mede in het licht van het toenemend belang van valorisatie in zijn algemeenheid, de vorming van het Pan Amsterdams TTO, de ontwikkeling van het regelgevingskader, waaronder de taakverdeling bij de onderscheiden financiële fondsen, is de organisatiestructuur van de UvA Holding B.V. aangepast.

De invalshoek hierbij is dat de organisatiestructuur een weergave moet zijn van de onderscheiden inhoudelijke taakvelden van de organisatie, respectievelijk de bedrijven die zijn ondergebracht in de UvA Holding B.V. De bedrijven die zijn (en worden) ondergebracht in de UvA Holding B.V. zijn op hoofdlijnen in te delen in vier categorieën. Iedere categorie kent zijn eigen specifieke taakgebied, doelstelling, en resultaatsverplichting waarbij de rol van de UvA Holding B.V. er

een is die in alle gevallen meerwaarde moet genereren. Die vier categorieën zijn:

- *New ventures*
- Contractresearch & Contractonderwijs
- Facilitaire Dienstverlening
- Vastgoedportefeuille

New ventures

Bij de *new ventures* gaat het om bedrijven waarin de Universiteit van Amsterdam participeert in het kader van valorisatie. Daarop is hiervoor reeds uitvoerig ingegaan. Kern voor de meerwaarde die de UvA Holding B.V. biedt, is het optreden als actief en betrokken bewaker van enerzijds de participatie (het aandeelhouderschap) en anderzijds van een professionele bedrijfsmatige aanpak door de new venture. Als toetsingscriteria voor dat handelen gelden onder meer de randvoorwaarden zoals in de voorafgaande paragraaf zijn beschreven. Voor alle duidelijkheid wordt opgemerkt dat beëindiging van een participatie wegens, bijvoorbeeld, tegenvallende resultaten tot de mogelijkheden behoort.

Contractresearch & Contractonderwijs

Binnen het huidige palet van bedrijven die zijn ondergebracht in de UvA Holding B.V. zijn de meesten actief op het gebied van contractresearch. Het betreft bedrijven die met winstoogmerk in opdracht van derden wetenschappelijk onderzoek uitvoeren. Deze bedrijven zullen structureel onderdeel blijven uitmaken van de UvA Holding B.V., omdat van een exit-strategie veelal geen sprake is. Dit type bedrijvigheid past immers goed bij de universitaire kerntaken, onderzoek en valorisatie.

Aangezien het dikwijls vercommercialisering van lopend onderzoek betreft, dan wel expertise die voortkomt uit facultair onderzoek, zal in de governance van deze B.V.'s rekening moeten worden gehouden met de facultaire belangen, en zal eenduidige aansturing zeker moeten worden gesteld. Door commercialisering te faciliteren, fungeert de UvA Holding B.V. als verlengstuk van het facultaire onderzoeksbeleid in het private domein, en treedt dus op als commerciële uitvoeringsorganisatie van de faculteit. De rol van de UvA Holding B.V. heeft hierbij vooral betrekking op het faciliteren van en toezien op een efficiënte bedrijfsvoering, en zo op de borging van de continuïteit van de onderneming.

Contractonderwijs maakt thans in bescheiden mate onderdeel uit van dit type bedrijven die zijn ondergebracht in de UvA Holding B.V. Aangezien een

duidelijke (financiële) en transparante afbakening van deze derde geldstroom activiteiten om diverse redenen (transparantie, commissie Schutte, etc.) wenselijk is, heeft het de voorkeur ook deze activiteiten onder te brengen bij de UvA Holding B.V.. Voor deze activiteiten geldt nog meer dan voor contractresearch, dat zij in het reguliere activiteitendomein van de faculteiten liggen. Accreditaties en de daaraan gerelateerde eisen van governance, spelen bij dit soort activiteiten immers een belangrijke rol. Om deze reden zal ook voor dit soort activiteiten eenduidige aansturing via de governance van de B.V. zeker moeten worden gesteld. Voor de UvA Holding B.V. geldt dan ook een vergelijkbare uitoefening van taken ten aanzien van de contractonderwijsbedrijven, als bij contractresearch.

Facilitaire Dienstverlening

In dit cluster bevinden zich de zogenaamde facilitaire bedrijven van de UvA Holding B.V., zoals bedrijven op het gebied van mobiliteitsbevordering, uitzend- en vertaal-werk en detachering. Ook bijvoorbeeld de Amsterdam University Press BV behoort tot dit cluster. Voor bedrijven die in dit kader zijn ondergebracht in de UvA Holding B.V., geldt eveneens dat zij structureel onderdeel zullen blijven uitmaken van het conglomeraat aan bedrijven dat is ondergebracht in de UvA Holding B.V.

Voor de bedrijven met een meer “maatschappelijke” betekenis of functie gelden daarbij minder stringente financiële doelstellingen dan voor de bedrijven die actief zijn op het gebied van facilitaire dienstverlening. Voor die laatste geldt een (adequate) winstdoelstelling, en in ieder geval een goede borging van de continuïteit van de onderneming. Voor deze bedrijven geldt dus dat, rekening houdend met een eventueel ontvangen exploitatiesubsidie, een break-even resultaat leidraad is voor het door de UvA Holding B.V. gevoerde beleid. De bemoeienis van de UvA Holding B.V. met de bedrijfsvoering van deze bedrijven is hier dan ook op afgestemd.

Vastgoedportefeuille

Binnen de UvA Holding B.V. is ook het vastgoedbeleid van de universiteit ondergebracht voor zover het gaat om dat vastgoed, dat niet wordt aangewend voor de primaire taken van de universiteit: onderzoek, onderwijs en valorisatie.

Het zal dus primair gaan om een aantal studentenvoorzieningen en onderkomens voor de bedrijven van de UvA Holding B.V.. Voor deze portefeuille geldt een winstdoelstelling (marktconform), uiteraard rekening houden met relevante

marktomstandigheden en de visie van de aandeelhouder op dit punt. Voor de bemoeienis van de UvA Holding B.V. bij het vastgoedbedrijf zal deze visie als criterium gelden voor de intensiteit ervan.

In bijlage 1 is de hierboven geschetste organisatiestructuur van de UvA Holding B.V. schematisch weergegeven.

2.9. Contractresearch

Contractresearch is onderzoek dat in opdracht wordt uitgevoerd, en (deels) wordt gefinancierd door derde partijen. Derde partijen kunnen bedrijven zijn, overheden en *not for profit* instellingen, dan wel fondsen. Het initiatief voor een dergelijk onderzoek kan liggen bij deze derde partij, bij een eenheid van de Universiteit van Amsterdam, of een gezamenlijk initiatief van beide zijden. Bij contractresearch gaat het eerder om kennis ontwikkelen, dan om het delen van reeds ontwikkelde kennis. Bij die kennisontwikkeling is het denkbaar dat er gebruik wordt gemaakt van faciliteiten en gegevensbestanden van de universiteit (zoals bijvoorbeeld persoonsgegevens). Tegelijkertijd kan het uit te voeren onderzoek leiden tot valoriseerbare kennis of vindingen. Beide mogelijkheden illustreren de noodzaak om (vooraf) in het contract op te nemen:

- welke gegevens, waarvan de universiteit eigenaar is, worden gebruikt voor het uit te voeren onderzoek, alsmede het doel van het onderzoek en de expliciete beperking daartoe¹⁶;
- welke faciliteiten worden gebruikt voor de uitvoering van het onderzoek;
- wie eigenaar wordt van nieuwe (aanvullende) gegevens(bestanden) en van de kennis die het onderzoek eventueel genereert. Uitgangspunt daarbij is dat de universiteit altijd eigenaar is van de gegenereerde kennis;
- de wijze waarop de door de universiteit ter beschikking gestelde gegevens worden teruggeleverd bij afronding van het onderzoek;
- welke financiële vergoeding er door de opdrachtgever voor de te leveren research wordt betaald, en onder welke condities de betalingen worden verricht;

---

¹⁶ Indien de gegevens patiëntgegevens betreffen, geldt ten principale dat de patiënt eigenaar is en blijft van deze gegevens, waarbij gebruik door of namens de universiteit voor onderzoeksdoeleinden alleen met nadrukkelijke toestemming kan geschieden.

- wie het publicatierecht heeft van de kennis of vindingen die het onderzoek genereert, waarbij regel is dat dit primair berust bij de Universiteit van Amsterdam;
- of er een publicatieverbod is (van maximaal 90 dagen) in verband met mogelijke octrooiaanvragen.

Contracten in het kader van contractresearch dienen, overeenkomstig de mandaatregeling van de Universiteit van Amsterdam, te allen tijde te worden ondertekend door de decaan, voorafgegaan door een advies van BKT. Ondermandatering is hierbij niet toegestaan en bovendien geldt dat bij bedragen die de € 250.000 (op jaarbasis) overschrijden, voorafgaand schriftelijke toestemming van het College van Bestuur is vereist. Belangrijke toetsingselementen voor het College van Bestuur vormen hierbij de vragen of sprake is van een eventuele overdracht van kennis en/of IE-rechten aan derden, en of sprake is van een structureel karakter van de contracten.

2.10. Nevenwerkzaamheden en valorisatie

Valoriseren is naast onderzoek en onderwijs een kerntaak van de universiteit. De activiteiten die in dat verband worden uitgevoerd, zijn dan ook per definitie onderdeel van de functie vervulling van het wetenschappelijk personeel. Over het algemeen moeten zij dan ook niet worden beschouwd als nevenwerkzaamheden. Dat is de hoofdlijn, maar er zijn uitzonderingen.

Uitzonderingen zijn bijvoorbeeld het deelnemen aan adviescommissies, op grond van de eigen wetenschappelijke expertise, maar niet onder zeggenschap van de Universiteit van Amsterdam. Maar ook werkzaamheden voor een new venture, opgericht op basis van kennis gegenereerd uit het eigen onderzoek, maar naar 'buiten gebracht' in een nieuwe onderneming.

Met het toenemend belang dat wordt gehecht aan valorisatieactiviteiten is transparantie, integriteit en billijkheid in relatie tot nevenwerkzaamheden gewenst. De regeling Nevenwerkzaamheden 2014 vervangt de vorige regeling nevenwerk en is separaat bij deze publicatie gevoegd. Hieronder worden de hoofdlijnen van de regeling geschetst, in het bijzonder voor wat betreft het raakvlak met valorisatieactiviteiten.

De definitie voor nevenwerkzaamheden is: “Alle betaalde en onbetaalde activiteiten die niet worden verricht binnen de arbeidsrelatie met de universiteit, met uitzondering van overduidelijke privéaangelegenheden”. Het maakt daarbij niet uit of het gaat om regelmatige werkzaamheden met een omvangrijk tijdsbeslag of incidentele activiteiten met een gering tijdsbeslag. Ook de omvang van het dienstverband met de universiteit doet niet ter zake¹⁷.

Het uitoefenen van nevenwerkzaamheden wordt door de Universiteit van Amsterdam in principe gewaardeerd; het geeft aan dat de universiteit diep is ingebed in de maatschappij. Maar voor nevenwerkzaamheden is wel toestemming vereist van het bevoegd gezag, zodat zij moeten worden gemeld (waarbij de melding wordt beschouwd als een verzoek om toestemming).

Het bevoegd gezag¹⁸ beoordeelt de melding nevenwerkzaamheden aan de hand van de volgende criteria:

- Nevenwerkzaamheden mogen de vervulling van de functie niet aantasten. Uitgangspunt is dat de medewerker zich volledig voor de vervulling van zijn functie bij de Universiteit van Amsterdam kan (blijven) inzetten, inclusief valorisatietaken.

¹⁷ Nevenwerkzaamheden kunnen bijvoorbeeld zijn: een dienstverband bij een andere werkgever, een commissariaat of adviseurschap voor een externe organisatie; het optreden als bestuurder of vennoot van een rechtspersoon die geregeld in aanraking komt of krachtens haar opzet kan komen met de Universiteit van Amsterdam, activiteiten als (startend) ondernemer of vrije beroepsuitoefenaar. Geen nevenwerkzaamheden zijn bestuursfuncties en adviseurschappen die direct gekoppeld zijn aan de functie en werkzaamheden in het kader van contractonderzoek of -onderwijs waarbij de Universiteit van Amsterdam zelf contractpartner is en die worden verricht in het kader van het dienstverband. Lezingen en andere ad hoc werkzaamheden die in het kader van het dienstverband worden verricht, worden evenmin beschouwd als nevenwerkzaamheden en hoeven niet te worden gemeld. Het is voldoende als daarover werkafspraken worden gemaakt met de direct leidinggevende.

¹⁸ Voor nevenwerkzaamheden van leden van het College van het Bestuur treedt de Raad van Toezicht op als bevoegd gezag. Voor nevenwerkzaamheden van decanen, wetenschappelijk directeuren van onderzoeksinstituten en directeuren van centrale diensten treedt het College van Bestuur op als bevoegd gezag. Voor nevenwerkzaamheden van hoogleraren, opleidingsdirecteuren, universitair hoofddocenten, het overige wetenschappelijk personeel en de directeur bedrijfsvoering is de decaan van de faculteit of de wetenschappelijk directeur van het onderzoeksinstituut waar betrokkene is aangesteld het bevoegd gezag. Voor nevenwerkzaamheden van het onderwijs en onderzoek ondersteunend en beheerspersoneel is de decaan van de faculteit of de directeur bedrijfsvoering het bevoegd gezag.

- Nevenwerkzaamheden mogen geen schade toebrengen aan de belangen van de Universiteit van Amsterdam. Nevenwerkzaamheden die zich op het werkterrein van de Universiteit van Amsterdam bevinden, kunnen schade toebrengen aan de wetenschappelijke en zakelijke belangen van de Universiteit van Amsterdam (concurrentieschade). Bovendien is het denkbaar dat nevenwerkzaamheden de beeldvorming over de Universiteit van Amsterdam in negatieve zin beïnvloeden.
- Nevenwerkzaamheden mogen niet strijdig zijn met het aanzien van de functie. Nevenwerkzaamheden die in de waarneming van de omgeving ongewenste beelden oproepen, kunnen een negatieve uitwerking hebben op het functioneren van de medewerker en van anderen die een vergelijkbare functie vervullen.
- Iedere (schijn van) belangenverstrengeling moet worden voorkomen. Bij het verrichten van nevenwerkzaamheden moet in contacten met derden een helder onderscheid worden aangebracht tussen de positie als particulier, en de positie als medewerker van de Universiteit van Amsterdam. Nevenwerkzaamheden ten behoeve van derden waarmee de Universiteit van Amsterdam een zakelijke relatie onderhoudt, zijn alleen toegestaan als en voor zover vermenging van belangen op voorhand is uitgesloten. Het is niet toelaatbaar dat medewerkers die uit hoofde van hun functie betrokken zijn bij de totstandkoming van contracten tussen de Universiteit van Amsterdam en derden, nevenwerkzaamheden ten behoeve van deze derden verrichten.
- Het gebruik van de universitaire infrastructuur ten behoeve van nevenwerkzaamheden is alleen toegestaan als en voor zover daarvoor schriftelijk toestemming is verleend. Bij het verrichten van nevenwerkzaamheden mag alleen gebruik worden gemaakt van faciliteiten en menskracht van de Universiteit van Amsterdam als hierover van te voren duidelijke en controleerbare afspraken zijn gemaakt. Integrale doorberekening van kosten is daarbij uitgangspunt.

Het verrichten van activiteiten bij het opzetten van een *new venture* vereist daarnaast bijzondere aandacht, aangezien hier valorisatie in nevenwerkzaamheden doorloopt. Het opzetten van een *new venture* doorloopt grofweg 5 fasen:

1. onderzoekfase: identificatie vercommercialiseerbare onderzoeksresultaten;
2. evaluatiefase: beoordeling haalbaarheid, besluitvorming en bescherming rechten;
3. pre startfase: planvorming en verwerving bronnen;
4. startfase: overdracht intellectuele eigendomsrechten en daadwerkelijke start van de *new venture*;
5. groeifase: business- en productontwikkeling.

In de onderzoekfase, de evaluatiefase en de pre/startfase is de betrokkenheid van de medewerker bij de *new venture* onderdeel van de universitaire functie, want behorende tot de valorisatieopdracht. De leidinggevende is op de hoogte en maakt schriftelijke afspraken met de medewerker over aard, omvang en duur van diens betrokkenheid, waarbij de duur maximaal 2 jaar is, bij een inzet van 1 dag per week. De leidinggevende informeert het bevoegd gezag hieromtrent.

Vanaf de startfase wordt de betrokkenheid van de medewerker beschouwd als nevenwerkzaamheden in de zin van de regeling Nevenwerkzaamheden 2014. Dit betekent dat schriftelijke toestemming is vereist van het bevoegd gezag. Om te kunnen beoordelen hoe de nevenwerkzaamheden voor een *new venture* zich verhouden tot de universitaire functie en de belangen van de Universiteit van Amsterdam, moeten leidinggevende en medewerker in deze fase schriftelijke afspraken maken over de volgende onderwerpen:

- scheiding van activiteiten en verantwoordelijkheden;
- tijdsbesteding;
- gebruik van universitaire voorzieningen en daaraan verbonden kosten;
- intellectueel eigendom;
- positionering/profilering van de *new venture* (i.o.);
- een eventuele leverancier-afnemer relatie met Universiteit van Amsterdam;
- gevolgen voor het dienstverband;
- periodieke evaluatiemomenten.

Deze afspraken worden vastgelegd in een document dat onderdeel uitmaakt van de melding nevenwerkzaamheden.

De opbrengsten van nevenwerkzaamheden vallen in beginsel toe aan de medewerker. De nevenwerkzaamheden worden geregistreerd in het openbaar register en per medewerker openbaar gemaakt via de website van de Universiteit van Amsterdam. De medewerker kan het College van Bestuur schriftelijk en gemotiveerd verzoeken (een deel van) de functies of activiteiten niet openbaar te maken.

3. Aanvullend valorisatiebeleid

In het voorafgaande zijn de kern van het valorisatiebeleid van de Universiteit van Amsterdam en de hoofdlijnen van de belangrijkste instrumenten van dit beleid geduid. Met het oog op de verdere stimulering van valorisatie binnen de instelling, zet de Universiteit van Amsterdam daarnaast in op aanvullend, flankerend beleid. Meer in het bijzonder het HRM-beleid, het deelnemen in processen die het registreren en evalueren van valorisatieactiviteiten ondersteunen, ondernemerschapsonderwijs en het faciliteren van het gebruik van onderzoeks-infrastructuur.

3.1. HRM-Beleid

Valorisatie is het afgelopen decennium nadrukkelijk op de agenda gezet van de kennisinstellingen, en heeft bij de Universiteit van Amsterdam onder meer zijn vertaling gekregen in het instellingsplan en de bestuursconvenanten. Het illustreert het belang dat het bestuur en het management hieraan hechten en verduidelijkt de motivatie hiervoor. Dit heeft ook zijn doorwerking in reguliere bedrijfsprocessen zoals het HRM-beleid. Valorisatie is formeel al langer onderdeel van de jaargesprekken, maar een vervolgstap is dat valorisatie wordt vertaald in betere loopbaanperspectieven of gerichte incidentele waardering. Ook bij de werving en selectie van medewerkers zullen valorisatievaardigheden, meer dan tot nu toe, een volwaardig criterium zijn bij de keuze van kandidaten. Met andere woorden: onderzoekers zullen steeds meer in staat moeten zijn om voldoende “tweede en derde” geldstroomprojecten te verwerven, collectebusfondsen aan te boren of een track record hebben op het gebied van het oprichten van bedrijven die contractonderzoek of –onderwijs uitvoeren, dan wel ervaring hebben met het vestigen van IE-rechten op basis van hun onderzoek.

3.2. Registratie en evaluatie van valorisatie

Dit HRM-beleid, maar ook het hele valorisatiebeleid van de UvA, kan beter vormgegeven worden wanneer er een goede registratie en evaluatie mogelijk is van de verschillende valorisatieactiviteiten van de UvA. Vooral het evalueren van

valorisatie is moeilijk, ten eerste omdat het zeer onderscheiden activiteiten betreft binnen de domeinen van kennisdeling en benutting, en ten tweede omdat het niet zozeer zinvol is de activiteiten te meten, maar het uiteindelijk gaat om de impact ervan. En die kan jaren op zich laten wachten, of zich voordoen bij partijen of in domeinen die men maar moeilijk van te voren kan voorzien (bijvoorbeeld detectietechnieken uit de sterrenkunde die twintig jaar later zeer belangrijk zijn geworden voor de diagnose van kanker). Niettemin is het, ter verbetering van valorisatie vanuit wetenschappelijk onderzoek en ter verhoging van de impact ervan, natuurlijk zinvol om voortdurend te blijven werken aan verbetering van de registratie en evaluatie van valorisatie.

De UvA participeert dan ook in diverse (landelijke) processen die hierop gericht zijn, waarvan er twee op dit moment de belangrijkste zijn. Ten eerste het proces van identificeren van indicatoren voor valorisatie, per universiteit, voortvloeiend uit de profielafspraken die zijn gemaakt met OCW in 2012 en aangestuurd door de VSNU (en voor wat betreft de universitaire medische centra de NFU). In de periode 2013-2015 zal er geëxperimenteerd worden met deze indicatoren, waarna zij gevalideerd een onderdeel gaan uitmaken van de kwaliteitsmaatstaven waarlangs de UvA zichzelf legt.

Het tweede proces betreft het binnen het Standaard Evaluatie Protocol (SEP), vastgesteld door KNAW, NWO en VSNU, meer ruimte maken voor de evaluatie van valorisatieactiviteiten en hun impact. Al het wetenschappelijk onderzoek in Nederland (en dus ook dat van de UvA en het AMC) wordt periodiek extern geëvalueerd volgens dit protocol, en een hoge score zal in de toekomst meer dan nu afhankelijk zijn van hoe op valorisatie wordt gescoord door de betreffende onderzoeksgroep.

In het verlengde van dit laatste proces wordt in diverse disciplines (o.a. technische, sociale en geesteswetenschappen) verder onderzocht welke maatstaven er te geven zijn voor kwaliteit en impact van wetenschappelijk onderzoek in deze onderscheiden vakgebieden. Ook daar zijn medewerkers van de UvA vaak nauw bij betrokken.

3.3. Amsterdam Centre of Entrepreneurship (ACE)

Binnen de kerntaak onderwijs wordt bij de UvA in steeds meer wetenschapsdomeinen structureel aandacht besteed aan ondernemerschapsonderwijs. Het *Amsterdam Centre of Entrepreneurship* (ACE), een samenwerkingsverband van de UvA, VU en HvA vervult daarbij een voortrekkersrol. De missie van ACE is het bevorderen van het ondernemerschap in de ruimste zin, waarbij het studenten inspireert tot ambitieus en innovatief ondernemerschap. Het onderwijs onderscheidt zich door het interdisciplinaire karakter en doordat het niet alleen op kennisoverdracht maar ook op het vergroten van vaardigheden is gericht. Hiernaast zorgt ACE door publicaties in de media, lezingen en evenementen e.d. voor *outreach*.

De komende jaren ligt het accent van de activiteiten van ACE op vier speerpunten:

- Het actieprogramma inspiratie *entrepreneurship*, waarbij het doel is om het aantal studenten dat zegt ondernemer te willen worden te vergroten van (landelijk) 23% in 2011 tot 60% eind 2018;
- Disseminatie van *good practices*, waarbij de ervaringen opgedaan met interdisciplinair ondernemerschapsonderwijs verder worden uitgebreid naar andere faculteiten;
- Het studentenvolgsysteem voor studenten die eigen bedrijven opzetten om meer inzicht te krijgen in het fenomeen studentbedrijf en vast te stellen wat de waarde-creatie van deze bedrijven is en welke rol zij kunnen spelen bij kennisvalorisatie.
- *Science, Business & Valorisation* programma voor onderzoeksgroepen, een opleiding waarin aan researchgroepen valorisatietrajecten en instrumenten worden aangereikt om binnen de eigen groep te implementeren, waardoor de directe toepassing van nieuwe wetenschappelijke kennis wordt bevorderd. Vroegtijdige samenwerking met studenten en (nieuwe en bestaande) bedrijven wordt hierbij gestimuleerd.

3.4. Incubator faciliteiten: Roeterseiland Campus (REC) en het Sciencepark Amsterdam

Concentratie van het fysiek stimuleren van ondernemerschap en valorisatie-activiteiten rondom universiteiten betekent meer samenhang en vergemakkelijkt wederzijdse versterking. De Universiteit van Amsterdam kent op dit vlak twee concentratiegebieden: het Sciencepark Amsterdam en de Roeterseiland Campus (REC).

3.4.1. Roeterseiland Campus (REC)

De Roeterseiland Campus beschikt met het gebouw “LAB”, dat in de zomer van 2012 is geopend, over onderzoekvoorzieningen en geavanceerde apparatuur op het terrein van Maatschappij- en Gedragwetenschappen: van slaaplab tot babylab en van *virtual reality* tot een fMRI-hersenscanner in het Spinozacentrum.

LAB is de plek waar onderzoek en onderzoekers van de domeinen Psychologie, Pedagogiek en Onderwijskunde, Communicatiewetenschap en Sociale wetenschappen bijeenkomen en elkaars onderzoek versterken. Ook andere disciplines, binnen en buiten de Universiteit van Amsterdam, kunnen gebruikmaken van de faciliteiten. Door het interdisciplinaire karakter van LAB kan kruisbestuiving en samenwerking ontstaan binnen en buiten verschillende vakgebieden. Het onderzoekswaartepunt *Brain and Cognition* neemt hierbij een belangrijke plaats in. De gehele reeks van onderzoekstechnieken zijn beschikbaar in LAB: van vragenlijsten en gedragstesten tot onderzoek met behulp van functionele MRI, electro-encephalografie (EEG), transcraniële magneetstimulatie (TMS), en *eyetracking*.

Een nieuw initiatief dat onderdak heeft gevonden op het REC is de *Startup-Push/Go*, is een “omgekeerde” incubator voor ondernemende mensen en studenten. Deelnemers bouwen in drie maanden aan een product of dienst en gaan bij succes zelfstandig de markt op. De incubator is omgekeerd, omdat studenten en onderzoekers worden geselecteerd bij ideeën. Door de juiste mensen te selecteren bij ideeën en die gezamenlijk de ideeën te laten valideren en te ontwikkelen is de kans op succesvolle bedrijven groter. *StartupPush/Go* hanteert wetenschappelijke methoden voor het ontwikkelen ‘*product-market fit*’ en sluit nauw aan bij de opleiding die studenten hebben ontvangen. Voor

noodzakelijke bedrijfskundige vaardigheden krijgen de studenten via ACE speciale trainingen. In 2013 onderzoeken de initiatiefnemers van *StartupPush/Go* en de faculteit FMG de haalbaarheid van continuering van dit initiatief.

3.4.2. Sciencepark Amsterdam

Op het Sciencepark Amsterdam ligt het accent op natuurwetenschappelijk onderzoek en in het bijzonder op duurzaamheid, ICT en Life Sciences. Dit knooppunt van vooraanstaand onderwijs, hoogwaardig onderzoek en kennisintensieve bedrijven is gezamenlijk ontwikkeld door de Universiteit van Amsterdam, de gemeente Amsterdam en NWO. Ook internationaal opererende bedrijven zijn aandeelhouder van WTCW NV (straks Sciencepark NV). Er werken op dit moment zo'n 3.000 onderzoekers op het Sciencepark en ca. 900 mensen in bedrijven die op het Sciencepark zijn gevestigd. De verdere doorontwikkeling van het Sciencepark is het speerpunt voor het stimuleren van valorisatie in fysieke zin.

Een prominente positie op het Sciencepark wordt ingenomen door de Faculteit der Natuurwetenschappen, Wiskunde en Informatica (FNWI), die onderzoek uitvoert en onderwijs verzorgt in de bèta wetenschappen. De faculteit is opgebouwd uit een *College of Science*, een Instituut voor Interdisciplinaire Studies, drie *Graduate Schools* en acht onderzoeksinstituten.

Daarnaast zijn diverse vermaarde onderzoeksinstituten op Science Park Amsterdam gevestigd, zoals het Nationaal Instituut voor subatomaire fysica (Nikhef), het FOM-instituut AMOLF, het Centrum Wiskunde & Informatica (CWI) en SURF-sara. Sinds 2012 is ook het Amsterdam University College (AUC) op het Sciencepark gevestigd. Het AUC is een gezamenlijke opleiding van de Universiteit van Amsterdam en de Vrije Universiteit Amsterdam. Het AUC selecteert excellente studenten op academische kwaliteiten en motivatie. Een relatief nieuw initiatief is het *Venture Lab*. Het *Venture Lab* is voor *graduate* studenten en onderzoekers die ondernemen op het gebied van de bèta wetenschappen dé volgende stap naar een succesvolle onderneming. Het *Venture Lab* biedt huisvesting, een groeiprogramma, coaching en een relevant netwerk van ondernemers en investeerders. Voor startups is het de plek in Amsterdam om ideeën en toekomstplannen waar te maken en om als onderneming verder te groeien. Het *Venture Lab* combineert programma's met

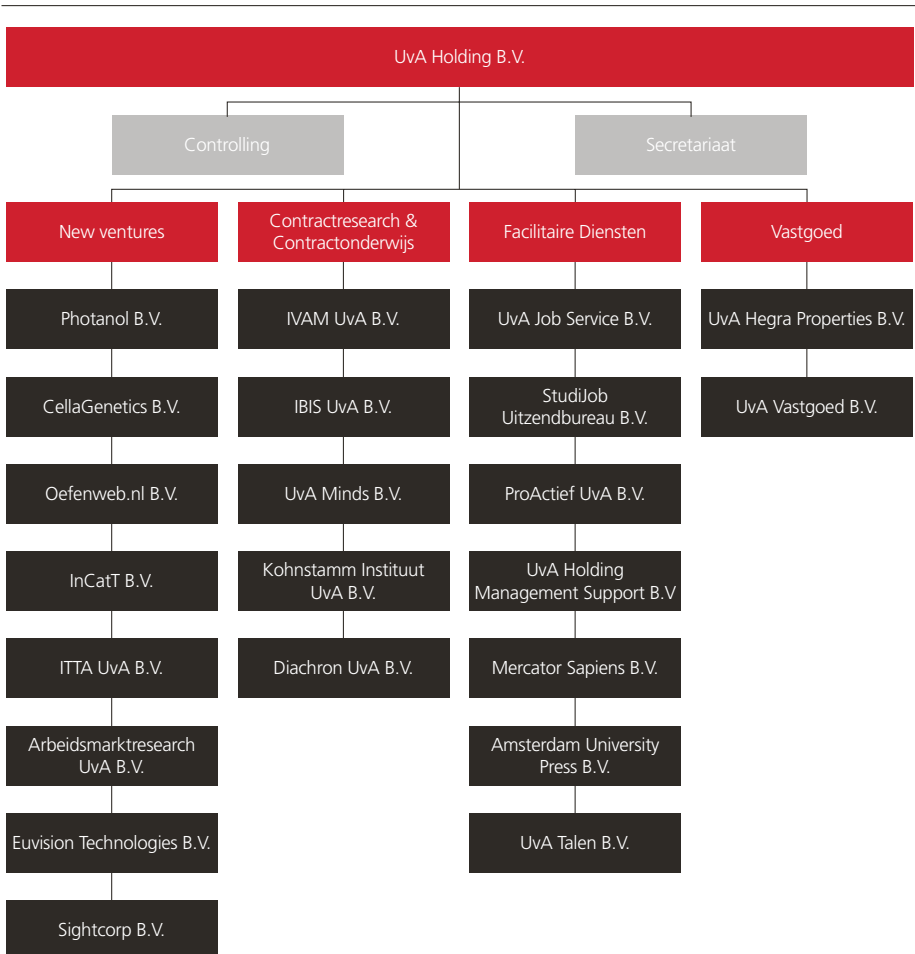
het beschikbaar stelen van ruimten, tegen zeer beperkte kosten. Bedrijven worden per half jaar beoordeeld door het *Venture Lab Committee*. Het verblijf in het *Venture Lab* is maximaal 2 jaar.

Exclusief gericht op kantoorruimten en laboratoria voor kleine en middelgrote ondernemingen zijn de Matrix-gebouwen. Het nieuwste gebouw (Matrix VI) biedt onder meer *High Value Flex Labs* voor kennisintensieve bedrijvigheid aan.

De belangrijkste mijlpaal op het terrein publiek private samenwerking met het bedrijfsleven is de start van het Advanced Research Centre for NanoLithography (ARCNL) op het Amsterdam Science Park. De samenwerkende partijen zijn ASML, FOM, NWO, UvA en VU hebben hierover in november 2013 overeenstemming bereikt. Het nieuwe onderzoekscentrum (dat begin 2014 is gestart) zal fundamenteel onderzoek gaan verrichten op het gebied van nanolithografie, de belangrijkste technologie voor het produceren van computerchips en processoren in pc's, smartphones en tablets.

Bijlage 1.

Organisatieschema UvA Holding B.V.

Valorisatie bij de Universiteit van Amsterdam

Wetenschappelijk onderzoek is de basis van de kennis en expertise die aan de Universiteit van Amsterdam wordt ontwikkeld. Die kennis en expertise wordt gedeeld met anderen. Soms is dat delen van kennis beperkt tot de academische wereld zelf, zoals het verzorgen van onderwijs of het publiceren in gerenommeerde wetenschappelijke tijdschriften. Maar dikwijls is sprake van het delen van kennis in een maatschappelijk breder verband, met bedrijven, instellingen en burgers. De wijze waarop het delen van kennis met de samenleving in de ruimste zin van de betekenis plaatsvindt heeft talloze verschijningsvormen; dit noemen wij valorisatie. De UvA streeft daarbij naar een zo groot mogelijke impact van de kennis die zij ontwikkelt en van de manier waarop zij die deelt. Deze publicatie is bedoeld om de duidelijkheid over de regels en het gedrag die wij hanteren bij valorisatie-activiteiten, te vergroten.

Colofon

© Universiteit van Amsterdam, 2014

Fotografie Fred van Diem

Ontwerp April Design

www.uva.nl